

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreviatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus XI. De Cognatione Spirituali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63462)

TITULUS XI.

De Cognatione Spirituali.

SUMMARIUM.

1. Quid sit cognatio spiritualis, & unde oriatur.
2. Inter quas personas dirimat Matrimonium.
3. An habeat locum, quando Baptismus conferatur non solenniter in casu necessitatis.
4. An afficiat maritum, qui baptizat vel levat propriam sobolem.
5. Ut eam contrahat Patrinus, quid requiratur.
6. An contrahat, qui levat per Procuratorem.

Inter impedimenta Matrimonii dirimentia numeratur etiam triplex cognatio, spiritualis, legalis, & carnalis, ad quam quoque referatur affinitas, de quibus tractant sequentes 4. Tituli. Cognatio spiritualis, de qua hic, est propinquitas personarum, ex collatione & susceptione Sacramentorum Baptismi & Confirmationis resultans, ac Jure Ecclesiastico dirimens Matrimonium inter certas personas. Sumitur ex *caus. 30. q. 1. & 3. ac t. h. t.* Sicut enim ex generatione carnali oritur aliqua conjunctio arctior inter certas personas, quapropter reverentiam quandam sibi invicem debent, ita ut nequeant decenter Matrimonio copulari in ordine ad actus conjugales, ita ex generatione spirituali, quæ fit per Baptismum, per

quem homo quasi concipitur & animatur in utero Ecclesiæ, atque per Confirmationem, per quam nascitur quasi, & ex utero in lucem progreditur, specialis oritur conjunctio & quasi parentela, inter certas personas aliquam fundatam reverentiam erga se invicem, propter quam Ecclesia judicavit indecens esse, ut tales personæ copulentur Matrimonio. Voluit autem hoc obstatulum Matrimonii oriri solum ex Baptismo & Confirmatione. *c. fin. h. t. in 6.* propter analogiam generationis spiritualis, quæ fit in his duobus Sacramentis, cum generatione naturali. Personæ verò, quas afficit hoc spiritualis cognationis impedimentum, sunt, quæ ad hanc generationem spirituales concurrunt, uti Baptizans, & Confirmans, item Patrini, qui quasi sunt patres in spectu Baptizati & Confirmati &c. de quibus præsertim. Interim nota, *Patrinum* (& *Patrinam*, vel *Matrinam*) dici, qui tenet, levat, suscipit, vel saltem tangit eum, qui baptizatur vel confirmatur, ac tacite spondet, se habiturum paternam vel matrem curam spirituales, instruendo in rebus fidei & Christiana vita. *can. 105. d. 4. de Consecr.* nisi nimirum Parentes, Parochi, vel Ludimagistri hoc fecerint.

- 2 Dico I. Impedimentum Cognationis spiritualis hodie afficit tantum quinque personas, ita ut ex collatione Baptismi solus *baptizans*, & *patrinus* (ad quem refertur & *matrina*) illud contrahant cum *baptizato*, & baptizati *patre*, ac *matre*; ex collatione Confirmationis autem solus *confirmans*, & *patrinus*, cum *confirmato*, & confirmati *patre*, ac *matre*. Ita restrinxit Trident. *s. 24.*

c. 2. de Ref. Matrim. Siquidem de Jure Antiquo amplius se extendebat, uti ad uxorem baptizantis baptizatique parentes, & dicebatur *compaternitas indirecta*, item ad liberos naturales baptizantis & patrini ac baptizatum, atque vocabatur *fraternitas*. Inter baptizantem tamen & patrilinos non amplius oritur; inter patrilinos ipsos autem ad se invicem nec de Jure Veteri oriebatur cognatio spiritualis, quia nullus reperitur textus.

Quæres, an etiam privatim in casu necessitatis baptizans. 2. Vel tenens baptizatum, seu Patrilinus, contrahat impedimentum cognationis spiritualis? R. ad 1. cum communissima affirmative, partim quia Jura non distinguunt inter baptismum privatum & solennem, in-vel extra necessitatem collatum, partim quia etiam in Baptismo privato, & in necessitate collato, fit generatio spiritualis. R. ad 2. cum distinctione: si teneat solum materialiter, ut commodius administraretur Baptismus (ut ordinariè contingit) non contrahit; si verò teneat formaliter, h. e. cum intentione ob-eundi munus Patrini, probabilius contrahit, quia nec quoad patrilinum Jura faciunt discrimen inter Baptismum solennem, & privatum in necessitate collatum, & quia assistentia Patrini, quamvis non sit de substantia Baptismi, non tamen est mera solennitas, sed officium ad repræsentandam & perficiendam generationem spiritualem ab Ecclesiæ ordinatum, qua de causa Patrilinus etiam aliquo modo fit pater spiritualis respectu baptizati; quod etiam in Baptismo privato locum habet.

Dubitabis, an maritus, baptizans vel levans propriam sobolem, contrahat cognationem spi-

ritualem, non quidem cum effectu, ut dissolvatur Matrimonium cum sua uxore semel contractum (nam impedimentum dirimens dirimit quidem Matrimonium contrahendum, contractum tamen non dissolvit, si superveniat) sed in ordine ad hoc, ut privetur jure petendi debitum conjugale, aut liberetur ab obligatione illud reddendi? *R.* 1. quamvis contrahat cognationem spiritualem, impedimentum tamen, quo prohibetur petere debitum, si id faciat in casu necessitatis, vel ex probabili ignorantia Juris aut facti non contrahit, ut habet communis ex *can. 7. cap. 30. q. 1.* & ex ratione, quod pœna, qualis est privatio juris debitum conjugale petendi, in his casibus locum non habet propter carentiam culpæ. *R.* 2. Et si id faciat extra casum necessitatis, sive scienter sive ignoranter, probabilius etiam non contrahit, ut docent multi cum Suar. & Zed. contra multos cum Sanch. & Laym. Sumitur etiam satis claro textu *c. 2. h. t. & can. 5. q. 1. cit.* Accedit ratio, tum quod nulla pœna sit afferenda sine claro textu Juris; tum quod conjuges, qui cohabitare debent absque jure petendi debitum, in nimis propinquo periculo incontinentiæ constituerentur. *Objic.* Ex *can. 1. 2. 3. q. cit.* eruitur quod conjuges baptizantes vel levantes (saltem extra necessitatem & seclusâ ignorantiam) à communi thoro removeri debeant. *R.* licet de Jur. Antiquo statuta fuisset ista separatio quoad thorum, illud tamen correctum esse videtur *c. 2. cap. 5. cit.* ut agnoscit ipse Sanch. adversarius.

§ Dico 2. Ut Patrinus contrahat cognationem spiritualem, & indè resultans impedimentum

Ma-

Matrimonii, debet esse 1. Christianus, seu baptizatus. 2. Ufu rationis præditus. 3. Baptizatus esse validus, & quidem tunc collatus, quando tangit Patrinus; si enim jam præcessit, & solum suppletur ceremoniæ, & tunc adhibetur Patrinus, non contrahit cognationem. Quæ omnia etiam de Baptizante (& Confirmante) intelligenda sunt. 4. Debet physicè ac immediatè baptizatum (vel confirmatum) tenere, vel de manu baptizantis suscipere, vel saltem propriis manibus tangere, licet non in corpore nudo immediatè, modò id fiat super vestes, vel in quodam linteo, vel in disco. 5. Habere intentionem faciendi, quod instituit Ecclesia, seu sustinendi munus Patrini. 6. Debet esse unus tantum, vel in Baptismo ad summum unus & una. 7. Esse priùs designatus ad hoc munus, vel à parentibus, vel aliis, qui Baptismum procurant, vel in horum defectu à Parocho, & in Confirmatione ab Episcopo. Pars I. Sustinetur communiter ex ratione, quia absurdum foret, aliquem fieri patrem spiritualem, qui tamen ipse necdum est natus spiritualiter, & quia Infideles seu non-baptizati, non-Christiani, non subjacent Legibus Ecclesiasticis, cognationem spiritualem statuentibus. Imò Patrinus in Confirmatione debet & ipse priùs esse Confirmatus. per *can. 102. d. 4. de Consecr. & declarat. S. Congreg. 13. Junii anno 1654.* Hæretici tamen, qui nempe baptizati sunt, validè agunt Patrinos, sed regulariter non adhibentur licitè absque gravi causa, vel nisi Praxis indulgeat, ut subinde fit, ubi in eadem civitate immixti Catholicis vivunt Hæretici. Pars 2.

Constat per se. Pars 3. Exinde, quòd, ubi non contingit verè generatio spiritualis, nec locum habere possit cognatio spiritualis. Pars 4. Erruit ex verbis, *suscipit, accipit, levat, tenet, tangit*, quibus utuntur Jura, & denotatur tactus physicus & corporeus, atque sic declaravit S. Congreg. apud Pignat. *to. 7. consult. 93. n. 16.* Pars 5. De hoc, quòd aliàs, sine dicta intentione, non formaliter ageret Patrinum. Pars 6. ex *can. 101. seq. d. 4. cit. c. fin. h. t. in 6.* & Trid. *s. 24. c. 2. de ref. Matrim.* Igitur tam in Baptismo quàm Confirmatione de Jure Antiquo deberet adhiberi tantùm unus, vel una (an verò in Baptismo sæculi possit esse fœmina matrina, ac vicissim in Baptismo fœmellæ patrinus possit esse vir, non satis determinârunt Jura, & hinc inter DD. controversum est, Gobat suadet, ut Parochus baptizans se accommodet consuetudini suæ Diœcesis) Trident. tamen *lo. cit.* in Baptismo (non in Confirmatione, de hac enim tacet) permittit adhiberi unum, & unam, virum & fœminam simul. Pars 7. ex *eod. Trid. lo. cit.* ex quo etiam colligitur quòd, si plures, quàm unus & una, à parentibus vel à Parochò designati, tangerent baptizatum omnes quidem designati contraherent, si tamen ultra designatos aliqui se intruderent sponte & tangerent, isti non contraherent cognationem spiritualem; licèt probabiliùs omnes contraherent, quotquot tangerent vel levarent, casu quo per errorem nullus fuisset designatus: sicut etiam de Jure Antiquo omnes, quotquot tetigerant, etiam si non contraxerant. per *c. fin. h. t. in 6.*

6 Quæres, an quis possit constituere Proc

ratorem ad levandum vel suscipiendum aliquem ex Baptismo vel Confirmatione? Et quis tali casu censeatur esse Patrinus, & cognationem spiritualem contrahere? *R.* ad 1. affirmativè; quia omnis actio, nisi specialiter id prohibeatur, exerceri potest ministeriò procuratoris. *c. 68. t. 72. de R. J. in 6.* Imò in praxi videmus, à Magnatibus ad hoc munus constitui procuratores. *R.* ad 2. Cognationem spiritualem contrahit Principalis, qui Procuratorem constituit, non Procurator; quia Procurator non suscipit vel levat suo nomine; ergo iste non contrahit: ne ergo necesse sit dicere, in collatione talis Baptismi nullum omnino adesse Patrinum contra prohibitionem Ecclesiæ, quæ sub gravi vetat Baptismum solennem administrari sine omni Patrino, Principalem oportet esse Patrinum, quod enim quis facit per alium, per se ipsum facere censetur. *c. 72. cit.* Verùm

Objic. 1. Ut officium Patrini ritè obeatur, requiritur contactus physicus & corporeus baptizati, vel confirmati: sed Principalis eum non tangit physicè. 2. Si Parochus constituat Procuratorem, qui loco sui baptizet aliquem, non Parochus constituens, sed substitutus contrahit cognationem spiritualem; ergo & substitutus ad levandum. *R.* ad 1. *dist. ma.* requiritur contactus physicus, vel à Principali vel à Procuratore ponendus *C. ma.* necessariò ponendus ab ipso Principali. *N. ma.* Aliud est de Cognatione Legali; quia hanc per Procuratorem contrahi Jura expressè vetant. Ad 2. *N. Conf. & parit.* quia substitutus ad baptizandum agit Ministrum Christi, sicut quilibet minister Sacramentorum, atque ideo, sicut ipse Paro-

Paro-

Parochus, nomine Christi baptizat, non nomine
constituentis: econtra substitutus ad levandum
præcisè agit nomine substituentis.

TITULUS XII.

De Cognatione Legali.

SUMMARIUM.

1. *Quid & quotuplex sit cognatio Legalis, & unde oriatur.*
2. *An ex sola adoptione perfecta.*
3. *Quas personas afficiat.*

I **C**ognatio Legalis, sic dicta, quia à Legibus Juris Civilis primò inventa, licet postea à SS. Canonibus recepta, est proprietas personarum ex adoptione proveniens, & ex Jure Ecclesiastico dirimens Matrimonium inter certas personas. Proin agitur hic de Impedimento Cognationis Legalis, proveniente ex adoptione, quæ in genere sumpta ex l. 1. & 11. & c. ff. de adopt. definitur esse *actus legitimus, quo qui naturaliter filius non est, in filium assumitur*: seu, quo persona extranea assumitur in filium vel filiam, nepotem vel neptem. Alia est *perfecta*, quæ vocatur *rogatio*: alia *imperfecta*, quæ dicitur *simplex*, vel *adoptio in specie*. Prior contingit, quando paterfamilias, seu homo sui juris, & extra potestatem patriam constitutus, autoritate vel Rescripto Principis, ita assumitur in filium, ut subiciatur patriæ potestati assumentis, atque in ejus famili-